והא לית ליה לרבי מאיר א) איסור חל על איסור נהי דאיסור חל על איסור לית ליה איסור מוסיף ואיסור ב) כולל אית ליה כגון שבא על אמו והוליד בת דאיסור בתו ואחותו בהדדי אתי ג) נשאת לאחיו מיגו דאיתוסף איסור לגבי אחין איתוסף איסורא לגבי דידיה נשאת לאחי אביו מיגו דאיתוסף איסורא לגבי ד) שאר אחי אביו איתוסף לגבי דידיה ה"ל אשת איש מיגו דאיתוסף איסור לגבי עלמא איתוסף נמי לגבי דידיה ה"ל נדה מיגו דאיתוסף איסור לגבי בעלה איתוסף נמי לגבי דידיה: **מתני'** ו) א הבא על בת בתו חייב עליה משום בת בתו וכלתו ה) ואשת אחיו ואשת אחי אביו (ואחות אשתו) ואשת איש ונדה ר' יוסי אומר אם עבר זקן ונשאה חייב עליה משום אשת אב ו) וכן הבא על בת אשתו ועל בת בתה: **גמ'** קתני חייב עליה משום אשת אב מי שריא ליה א"ר יוחנן כגון שנפלה לו ז) ליבום א"ה מאי עבר א"ר יעקב שעבר משום כלת בנו שניה כדתני' ח) ג כלתו ערוה כלת בנו שניה וכן אתה מוצא ט) בבת בנו ובבת בן בנו עד סוף כל הדורות ומי אית ליה לר' יוסי איסור חל על איסור והא תנן ד ה עבר עבירה שיש בה שתי מיתות נידון בחמורה רבי יוסי אומר נידון בזיקה ראשונה שבאה עליו ותניא י) כיצד א"ר יוסי נידון בזיקה ראשונה חמותו ונעשת אשת איש נידון משום חמותו אשת איש ונעשת חמותו נידון משום אשת איש א"ר אבהו מודה רבי יוסי באיסור מוסיף וכן כי אתא רבין א"ר יוחנן מודה ר' יוסי באיסור מוסיף כ) מאי איסור מוסיף איכא הכא ו) דאיכא ברא לסבא מיגו דאיתוסף איסורא לגבי בריה איתוסף איסורא לגבי דידיה: **מתני'** ל) ז הבא על חמותו חייב עליה משום חמותו וכלתו ואשת אחיו ואשת אחי אביו ואחות אשתו ואשת איש ונדה וכן הבא על אם חמיו ועל אם חמותו רבי יוחנן בן נורי אומר הבא על חמותו חייב עליה משום חמותו ואם חמותו ואם חמיו אמרו לו מ) שלשתן שם אחד הן: **גמ'** א"ר אלעזר א"ר הושעיא ר' יוחנן בן נורי וסומכוס אמרו דבר אחד ר' יוחנן בן נורי הא דאמרן סומכוס מאי היא דתנן

שחטה

נשאת לאחיו מינו דאיתוסף כו'. פירוש משום אשת אח ואע"ת והא ממזרת היא ואם כן היאך אסורה לאחיו משום אשת אח אין חל איסור אשת אח על איסור ממזרת ויש לומר דמיירי דאחיו נמי ממזר ואם כן ליכא איסור ממזרת דהוא עצמו כמו כן ממזר ועי"ל דאיסור חמור חל שפיר על איסור קל כדפרישית לעיל:

הבא על בת בתו. הקשה רבינו ברוך אמאי לא חשיב בהדייהו בת בנה כגון שניסת בתו לבן אשתו וילדה לו בת דהויא בת בתו ובת בנה בבת אחת וגם בכיפא קשה אמאי לא תני בת בנה ובת בתה טו) דמשכחת לה ביעקב שנשא רחל ולאה שאינם אחיות ויש לה בן לרחל מאדם אחר ונשא בת לאה שהיתה לה מיעקב וילדה בת לאה בת ובא יעקב עליה הרי היא בת בן אשתו ובת בתו ולפי מה שפי' לקמן דמתני' לא מיירי רק באיסור מוסיף ניחא שפיר והקשה הקדוש ה"ר יום טוב אמאי לא תני חמותו כגון שנשא בת בת בתו דבת בתו היא חמותו וי"ל יז) דת"ק לא מיירי בעבר איסורא ומהאי טעמא לא תני אם חמותו ואם חמיו טז) ושניות הן ואפילו לרבי יוסי נמי דמיירי בעבר זקן ונשאה יש לומר נהכי לא תני להו יז) דהוי איסור כולל ואפילו לר' מאיר דאמר פרק ד' אחין (יבמות לג: ולג.) לר' יוסי מחייב תרתי משום איסור כולל היינו באיסור כולל בשם אחד אבל בשני שמות יח) לא ומש"ה ניחא לדידיה גבי אשת איש ונעשת חמותו דלא אמרי' נידון בחמותו משום דשני שמות הן: **ואחות** אשתו. ואומר הר"י דלא גרס ליה דאם כן שבע הוו ולדתני לעיל שש ליתני שבע ואם תאמר וליתני שבע יט) וליחשוב אחות אשתו וכגון שדינה בת יעקב ניסת לאדם מעלמא וילדה לו בת ואותו אדם היה לו בת אחרת מאשה אחרת ונשאה יעקב ואם כן הרי בת דינה ליעקב בת בתו ואחות אשתו ותיהוי איסור אחות אשתו באיסור כולל מיגו דמיתסר בשאר אחיות משום אחות אשה מיתסר נמי בבת דינה משום אחות אשה ויש לומר דלא תני רק איסורי דמודי בהו ר' יוסי ומיירי בכיפא דהיינו איסור מוסיף ואפילו לר' מאיר דאמר ידלית ליה לר' יוסי איסור כולל י"ל לא נחת למיתני במתני' רק איסור מוסיף וא"ת מכל מקום אמאי לא תנא אחות אשתו ובבת אחת וכגון שיעקב נשא כ) אחותו נכרית של בת דינה בת יעקב וילדה לו בת השתא הויא אותו בת של דינה בת בתו של יעקב ואחות אשתו ויש לומר דבאיסורא כא) שחל ע"י קדושין לא תני אלא אותה שחל האיסור מיד בשעת קדושין והשתא מיד שנשא יעקב בת האיש לא היה שום איסור עד שנולדה כב) דינה מאותו האיש אז חל איסור אחות אשתו עם איסור בת בתו וא"ת ונגמרא כג) נמי דקאמר מודי ליה באיסור מוסיף מגליה דילמא כולה מתני' באיסור בת אחת מיירי וכגון כד) שנתקדשה הלה פחות מבת ג' שנים דכי נשלם שנה שלישית אז חלו כל האיסורין כה) וחשיב במתני' בבת אחת וי"ל דלא חשיב איסורא שע"י קדושין אלא כשחלין בשעת קדושין ולי בבת אחת הויין כו) עלה הרי לא חלו שום איסור עד גמר שלש שנים ויום אחד ועוד י"ל דמתני' לא אתיא לאורויי רק באיסור מוסיף כמו שפירשתי: **אשת** אחיו. היינו אשת אחיו מאמו דלאו מאביו היאך נשאה זקן (ד) כו) ולא תפסי בה קידושין דהויא כלתו ומכאן משמע דלאשת אחיו מאמו נכרת כז) ומחייב עליה חטאת והא דממעט בתורת כהנים היינו מעריריות אבל כרת איכא:

וקא ליה ליה לר' מאיר כו'. דהא לא בעי' לאוקומי לעיל אלא באיסור כולל ומוסיף: **מיגו דאיתוסף איסורא כה לגבי שאר אחין.** משום אשת אח איתוסף נמי איסורא גבי דידיה: **נשאת לאחי אביו מיגו דאיתוסף איסורא לגבי אחיו איתוסף לגבי דידיה.** ולגבי אחיו משום אשת אחי האב: (א) ל"א הוה"ג **מיגו דאיתוסף איסורא לגבי בני אחי אביו משום אשת אב:** **מתני'** **בת בתו וכלתו.** שנשאה בנו: **ואחות אשתו.** שהיה נשוי את בת חמתו שהיא אחות בת בתו מן האב כגון שהיתה לו בת מאשה אחרת ונשאה זה האב חמיו של בעל בתו וכשבא זה על בתו של חמתו שהיא לו בת בתו היתה אחות אשתו: **ואשת אחיו.** שמת בנו ונשאה אחיו של זה: **ואשת אחי אביו.** שמת אחיו ונשאה אחי אביו: **אם עבר הזקן.** אביו של זה ונשאה ואחר כך בא עליה זה חייב אף על אשת האב: **וכן בת אשתו.** חייב עליה משום בת אשתו וכלתו ואשת אחיו כו' וכן בת יג) אשתו חייב עליה משום כל אלה: **גמ' ומי שריא ליה.** לאביו של זה והא אשת אחיו היא דהא מחייבינן ליה לבנו משום אשת אחי אביו אלמא אסירא ליה לאביו משום אשת אח ואין לו אישות בה ואמאי קאמר רבי יוסי חייב עליה משום אשת אב: **שנפלה לו ליבום.** מאחיו שמת בלא בנים ובא הוא ליבמה (ב): **אם כן מאי עבר.** זקן הא שפיר עבד דאינה אסורה עליו משום איסור ערוה. ואם תאמר כלתו היא דהא מחייבינן לבריה משום אשת אח לאו פירכא היא דאיכא לאוקומה דאשת אחיו של בנו מאמו היא ולאו כלתו של אב היא אלא אשת חורגו ומותרת לו: **דעבר משום כלת בנו שהיא שניה.** מדברי סופרים דהא חייבנו לבריה משום כלתו. והוא הדין נמי דמצי לתרוצי דעבר משום בת בת בנו שהיא שניה אלא חדא מינייהו נקט: **שתי מיתות.** חמותו ואשת איש איכא שריפה וחנק ושריפה חמורה מחנק: **בזיקה ראשונה.** ולא באחרונה דאין איסור חל על איסור: **מודה ר' יוסי.** נמתני' דאיכא איסור מוסיף ה"ה לכולל ובת אחת כדמפרש לקמן הלכך חמותו ונעשית אשת איש אף על גב דאיכא איסור מוסיף דאיתוסף איסורא דאשת איש אכולי עלמא אפ"ה נידון בחמותו משום דחמורה היא יד) אבל אשת איש ונעשית חמותו ליכא לא כולל ולא מוסיף (ג): **והכא בבת** בתו ועבר אביו ונשאה **מאי איסור מוסיף איכא.** דליתוסף איסור אשת אב אהאי: **כגון דאית ליה ברא לסבא.** ואחיו של זה הוא דמגו דליתוסף איסורא אההוא ברא משום אשת אב איתוסף נמי אהאי: **מתני' ר' יוחנן בן נורי אומר כו' משום חמותו ואם חמותו.** שהיה נשוי בתה ובת בתה ואם חמיו שנשא את בת בנה: **שלשתן שם אחד.** נמי קרא כתיבי ונחד נאו הלכך אין חילוק מטעות ביניהם: **גמ'**

הרי

תוספות מיגו דאיתוסף איסורא לגבי בני אחיו וכו'. היינו ג' שמות אשת אב ואשת אחי אבי באיסור מוסיף: **שעבר** משום כלת בנו שניה. ות"ק הולא ואיסורא דרבנן ליכא לא חשיב ליה: **מודה** רבי יוסי באיסור מוסיף. שאיסור חמור חל על איסור הקל או באיסורין שוין כגון איסור אח ואיסור אחות אשה אבל קל על חמור לא חיילא אפי' באיסור מוסיף הילכך חמותו ונעשית אשת איש כו' ור' יוסי דלאתויי לאוספי באשת אב לא אתא מודה נמי דהוסיף ת"ק דכשלמא כלתו דנסקילה חייל אבת כמו דבשריפה ואשת אב חייל אכלתו דשוין שהן אבל אשת איש דבחנק לא חיילא אשריפה ואסקילה וכ"ש אחות אשה ואשת אח ואשת אחי אביו ונדה דחייבי כריתות גרידי לא חיילי הילכך לר' יוסי לא משכחת אלא ג' בת בתו כלתו ואשת אב: **מודה** ר' יוסי באיסור מוסיף. פירש"י דה"ה באיסור כולל ולא משמע הכי בפרק ד' אחין:

[illegible]

א) עד כאן שייך לדף יג ע"א

עין משפט
נר מצוה

לח א מיי' פי"ד מהל' שגגות הל' ב:
לט ב מיי' פי"ב מהל' איסורי ביאה הל' א ופי"א מהלכות אישות הלכה ו סמג עשין מ טוש"ע אה"ע סי' טו סעיף יט:
מ ג מיי' פי"ד מהל' סנהדרין הל' ד:
מא ד מיי' פי"ד מהל' שגגות הל' ד:

* * *

מוסף רש"י

עבר עבירה שיש בה שתי מיתות. כגון חמותו והיא אשת איש (יבמות לב. סנהדרין פא.) דאחמותו שריפה ואאשת איש חנק (יבמות שם). נידון בחמורה. בשריפה (שם). חמותו ונעשת אשת איש. שהיתה אלמנה כשנשא בתה (שם) כגון נשא בת אלמנה ואלמנה אמה משום חמותו ואחר כך נשאת ואסורה עליו משום אשת איש, נדון בחמורה בשריפה דהיא קדמה, אבל אם היתה אשת איש ונעשית חמותו, כגון כשנשא בתה כבר היתה זו אסורה עליו משום אשת איש, תו לא חייל איסור חמותו אאיסור אשת איש ולהכי נדון אלא בחנק (סנהדרין פא.) ואע"ג דקיל הוא, אלמא לא אתי איסור חמותו וחייל אאשת איש, דלאו חיילי תרוייהו עליה הוה לן למידייניה בחמורה (יבמות שם).

* * *

שיטה מקובצת

א] ואיסור בת אחת אית תיבת כולל נמחק: ב] נשאת לאחיו מאביו דאילו מאמו אין קדושין תופסין בה דהיא אחותו מאמו אבל כלתו לא מצי למיתני הכא כמו בסמוך שהרי היא אסורה לבנו דהויא לה אחותו ולא תפסי בה קדושין ואחות אשתו נמי לא משכחת לה כמו בסמוך ולא מצי למיתני נמי הכא רבי יוסי אומר אם עבר הזקן ונשאה כדתני בסמוך שהרי אין קדושין תופסין בה שהרי היא בת בתו: ג] שאר בני אחי אביו איתוסף נמי איסורא לגבי. בקצת ספרי גריס מיגו דאיתוסף איסורא לגבי אחי אביו ויס"ג לגבי אביו ויס"ג לגבי אחיו: ד] פי' בחדושין: ה] וכלתו ואחות אשתו ואשת אחיו ואשת אחי אביו ואשת איש: ו] וכן הבא כו'. פי' מהני נמי תמצא כולן בת אשתו וכלתו כו' ולרש"י דחשיב לעיל אחות אשתו תוכל נמי לחשבה כאן כגון שהיה בת אשתו מראובן ויש לו לראובן בת מאשה אחרת ונשא עמלק אשתו של ראובן ובתו שהיה לו מאשה אחרת דהויא לה בת אשתו ואחות [illegible]

מסורת הש"ס

א) יבמות לב. [חולין קא. ושי"נ], ב) [יבמות לג:], ג) סנהדרין פא. יבמות לג., ד) [תוספתא סנהדרין פי"ב] ה) יבמות לג. סנהדרין פא.], ו) וקאי על נשואה לאחי אביו, ז) עי' הפי' בכת"י, ח) יבמות לג.,

* * *

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה נשאת וכו' אחי האב ונ"ל דה"ג מינו: (ב) ד"ה שנפלה וכו' ליבמה ופריך א"כ כל"ל והד"א: (ג) ד"ה תוד"ה כו' תוספי הס"ד ואחר כך מ"ה מאי איסור מוסיף וכו' והכא: (ד) תוס' ד"ה אשת וכו' זקן והלא לא תפסי בה:

* * *

רבינו גרשום

מאי לאו דאכליה לחצי פרס. כוליה בכדי אכילת פרס ותיובתיה דרב פפא דמתרץ לדברי רבנאי: לא דאכל כל זית וזית שיש בו בכדי אכילת פרס: לא התירו לו לאכול פחות מכשיעור כר' והתירו לה לעיבורה כר' והתירו למגע טמא מת כר' כל הני מפרש לקמן: אמר מר לא התירו לאכול כו'. מאי קאמר הכי קאמר אבל פחות מכשיעור חצי שיעור של טומאה לא התירו לו לירד ולטבול כשאוכל אותו חצי שיעור מפני שאם ירד וטבל ועלה ואח"כ אבל חצי שיעור והשלימו לחצי שיעור ראשון מצטרפין אע"פ שטבל וחייב לטבול עכשיו ואם היו מתירין לו לטבול מיד כשאכל חצי שיעור ראשון כיון שטבל ועלה ושוב השלימו אתי למימר אהניא לי טבילה קמייתא שטבלתי ביניהם ולא מצטרפי ואינו חייב עכשיו לטבול והוא אינו יודע שכיון שכשלה השלימו לא עלתה לו טבילה ומצטרפי ואין טבילה אלא באחרונה דההיא טבילה אחרונה שאחר האיסור היא עיקר: התירו לעוברה שהריחה ביוה"כ לאכל פחות פחות מכשיעור כותבת מפני הסכנה שלא תפיל: אפי' טובא. יותר מכשיעור תיכול עד שתשוב נפשה: אמר רב פפא הכי קתני. פחות פחות מכשיעור תאכל בכל פעם ואפי' טובא דמצוה לשנות שלא תאכל שיעור שלם ביחד: קתני התירו למגע טמא מת. לאשה שנגעה בטמא מת דהויא ולד ראשון להניק את בנה ובנה טהור דאינו מטמא לא קדש ולא תרומה בנגיעה מ"ט היא לא מטמיא ליה לבנה בנגיעה דאיהי הויא ולד טומאה ואין ולד טומאה מטמא אדם ולא חלב שלה אינו מטמא אותו דאע"ג דמשקה הוא כיון דהיינו מאכל של תינוק אמרינן משקה הבא לאוכל כאוכל דמי כדתנן חולב אדם בי"ט לתוך הקדירה אבל לא לתוך הקערה דקדרה עושין בה אוכל ואמרי' משקה הבא לאוכל אוכל הוא וכאוכלא דאיפרת דמי אבל לא לתוך הקערה דקערה היינו כעין כוס ושפנים משימין בה משקין הלכך אין חולב בה דהוי נולד: וקא בעי בנה אמאי טהור כיון דינק חלב איטמי ליה מחלב דהיינו אוכלין טמאין: וכי תימא לא איתכשר. האי חלב דכולו בא לאוכל ואין אוכל מטמא אדם אלא על יד הכשר: ניתכשר בטיפה מלוכלכת שעל פי הדד (שנורענת) חלב ראשונה שמוצץ הילד אינה נעקרת כולה מן הדד אלא משהייר טפה על פי הדד ומתוך אותה טיפה יונק התינוק שאר כל החלב וכשפוסק מלינק משתיירת אותה טיפה על פי הדד וליתכשר שאר החלב שהוא אוכל מחמת אותה טיפה מלוכלך שאינה אוכל וליטמא החלב וליטמא התינוק ואמאי בנה טהור: אמר רב נחמן כגון שינק התינוק בתקיפה אחת.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones